

Met vertrouwen vooruit

GEMEENTEHUIS

Coalitieakkoord
Veendam

22

26

Ambitieuw Realistisch
Open Samen Gezond

Met vertrouwen vooruit

Coalitieakkoord Veendam 2022 – 2026

Ambitieuw Realistisch
Open Samen Gezond

Inhoud

INLEIDING	4
Portefeuilleverdeling	6
SOCIAAL	7
Sociaal domein, zorg & welzijn en jeugdzorg	8
Wmo, informele zorg en beschermd wonen	8
Bestrijding eenzaamheid en bevordering gezonde leefstijl	9
Armoedebestrijding	11
Gebiedsgerichte Aanpak	13
Werk en inkomen	13
Cultuur	15
Onderwijs	16
FYSIEK	17
Economie	18
Centrum	18
Wijk-buurtwinkelcentra	18
Volumineuze detailhandel	18
Lokaal halen wat kan	19
Ruimtelijke ordening/ruimtelijke ontwikkeling	21
Wonen	21
Toerisme en recreatie	22
Sport	23
Klimaat & energie	24
Klimaatadaptatie & innovatie	24
Natuur & milieu	25
Afval	26
Verkeer en vervoer	27
BESTUUR	28
Algemeen	29
Dienstverlening en burgerparticipatie	29
De ambtelijke organisatie	30
Bestuurlijke toekomst	30
Financiën	30
Openbare orde en veiligheid	31
Mijnbouw	32

Bijlage 1

Portefeuilleverdeling B&W gemeente Veendam 2022-2026 (voorstel)

Inleiding

De vier fracties die in de voorbije bestuursperiode in de gemeenteraad van Veendam een coalitie vormden, Gemeente Belangen (GB), Partij van de Arbeid (PvdA), Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) en Democraten 66 (D66), willen hun samenwerking in de periode 2022-2026 voortzetten. Waar het de ambitie, de doelstellingen en het te voeren beleid betreft, is gekozen voor een pragmatische insteek. De inzet is gericht op het herijken van het in 2018 vastgestelde coalitieakkoord 2018-2022 'Ondernemend met menselijke maat'.

De afgelopen bestuursperiode is het nodige gerealiseerd en/of in gang gezet. Niet alle ontwikkelingen konden worden voorzien. Wie had vier jaar geleden bijvoorbeeld kunnen vermoeden dat de wereld voor een lange periode letterlijk 'op slot' zou gaan door het coronavirus? Of – zeer actueel – de gevolgen van een forse daling in koopkracht, de crisis in de economie, de torenhoge energielasten en een oorlog, heel erg dichtbij. Van de ambities die vier jaar geleden zijn uitgeschreven is er een aantal niet langer actueel, anderen zijn aangescherpt en vanzelfsprekend zijn ook nieuwe ambities geformuleerd. Naast de genoemde herijking van het akkoord en de daarin beschreven ambities, wil de coalitie in de komende periode extra aandacht besteden aan de volgende thema's:

1. Verduurzaming

Het thema 'Verduurzaming' had al hoge prioriteit, maar het is urgenter dan ooit om – realistisch, haalbaar en betaalbaar – de mogelijkheden om te verduurzamen te bevorderen en/of de inwoners te stimuleren tot het nemen van maatregelen en initiatieven op het gebied van duurzaamheid. Het ambitieniveau moet aansluiten bij de financiële mogelijkheden en is daardoor voor een belangrijk deel afhankelijk van de omvang van het budget dat de rijksoverheid beschikbaar zal stellen.

2. Menselijke maat

Het thema 'Menselijke maat' is al veelvuldig genoemd in het vorige coalitieakkoord. In dit akkoord worden die zaken die wij van belang vinden extra benadrukt. In de komende periode zal speciaal worden ingezet op de wens zoveel mogelijk inwoners actief te laten meedoen aan de samenleving. Dat betekent onder andere de kloof kleiner maken tussen wat gevraagd wordt door bedrijven en de kwaliteiten van inwoners die (nog) niet deelnemen aan de arbeidsmarkt en ook aandacht hebben voor degenen die dat nodig hebben.

3. Infrastructuur

Onder de noemer 'Infrastructuur' zijn diverse wensen gevat die al langer leven, zoals de verkeers-ontsluitingen aan de Noord- en Zuidkant van de gemeente richting de N33.

4. Bestuurscultuur

Over het thema 'Bestuurscultuur' is een speciaal 'duidingsdebat' gevoerd in de vergadering van de gemeenteraad op 19 april 2022. Dat debat ging over de onder de noemer bestuurscultuur vallende begrippen: dienstverlening, burgerparticipatie en omgangsvormen, waarbij aspecten als een zuiver, respectvol en integer Veendam als een rode draad door het debat liepen. Wij zien de verandering van de bestuurscultuur primair als een aangelegenheid van de gehele raad, maar aan de thema's dienstverlening en burgerparticipatie wordt ook in dit document aandacht besteed. Wat opviel in de raadsvergadering van 19 april is dat raadsbreed overeenstemming en enthousiasme bestond over de wens met het thema bestuurscultuur aan de slag te gaan.

Het bestaande beleid willen we dus in belangrijke mate voortzetten met, zoals gemeld, een herijking van de uitgeschreven ambities. Wij kiezen ervoor de door de raad vastgestelde begroting voor het jaar 2022 en de bijbehorende meerjarenbegroting als uitgangspunten voor het te voeren financieel beleid te laten (blijven) gelden. De bespreking van de Voorjaarsnota 2022 en in meer definitieve zin de behandeling van de begroting voor 2023 zijn momenten waarop onze financiële positie en de daaruit voortvloeiende (on)mogelijkheden opnieuw tegen het licht zullen worden gehouden.

Veendam is financieel gezond. We beschikken over een begroting die in meerjarenperspectief structureel sluitend is. De inzet zal erop gericht zijn die situatie in te stand houden. Hierdoor zullen we waakzaam moeten blijven. Als de middelen die we van het rijk ontvangen voor de uitvoering van onze taken ontoereikend blijken te zijn, zal dat ons noodzaken opnieuw te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden. De gemeentelijke belastingen worden in principe niet meer dan trendmatig verhoogd.

We willen als gemeente dienstbaar zijn aan onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Daarom zal de inzet erop gericht zijn toegankelijk en zichtbaar te zijn en helder te communiceren over wat we van plan zijn en over wat wel en niet kan. Bij het nemen van belangrijke besluiten vinden wij participatie en het bereiken van zoveel mogelijk draagvlak enorm belangrijk.

De coalitiepartijen dragen voor de komende bestuursperiode de volgende personen (opnieuw) voor als wethouder: Henk Jan Schmaal, Ans Grimbergen, Bert Wierenga en Annelies Kleve.

Namens de betrokken fracties,

Christel Knot (GemeenteBelangen)

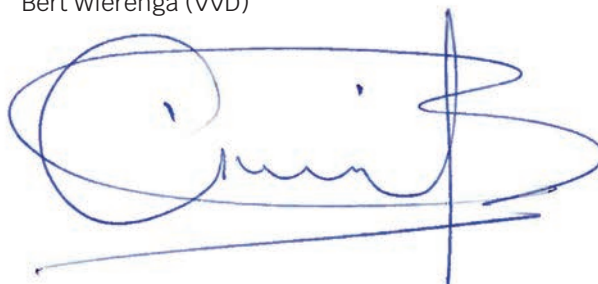
Rob Haije (PvdA)

Hanneke Schoenmaker-Tiems (D66)

Bert Wierenga (VVD)

Portefeuilleverdeling

College van B&W, wethouders

We hebben een akkoord bereikt over de inhoud van het te voeren beleid, maar natuurlijk hebben we ook gesproken over de vorming van een nieuw college van B&W, over de beoogde wethouders en over de verdeling van de portefeuilles. Formeel is het verdelen van de portefeuilles een zaak van het college zelf. Dat betekent dat het college wat ons betreft vrij is in goed onderling overleg wijzigingen aan te brengen in de portefeuilleverdeling. De verdeling waar we op dit moment overeenstemming over hebben bereikt is als bijlage 1 toegevoegd aan dit document.

We hebben voorts overeenstemming bereikt over het voordragen voor benoeming aan de gemeenteraad van de volgende wethouders:

Henk Jan Schmaal, namens de fractie Gemeentebelangen (1 fte).

Ans Grimbergen, namens de fractie van de Partij van de Arbeid (1 fte).

Bert Wierenga, namens de fractie van de VVD (0,8 fte).

Annelies Kleve, namens de fractie van D66 (0,8 fte).

De omvang van de formatie van het aantal wethouders in het nieuwe college van B&W is daarmee bepaald op 3,6 fte.

Met vertrouwen vooruit

Sociaal

Sociaal domein, zorg & welzijn en jeugdzorg

Met de invoering van de Participatiewet, de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet per 1 januari 2015 geldt het sociaal domein, zeker in financiële zin, als het grootste dossier binnen het takenpakket van gemeenten. Na de eerste jaren besteed te hebben aan de transitie van de nieuwe taken, willen we de komende jaren de transformatie in het sociaal domein verder vorm geven. Het gaat daarbij om het realiseren van een duurzame verandering (gericht op verbeteringen) die meer tijd vraagt dan de transitie.

De taken in het sociaal domein kennen een grote mate van overlap met elkaar, maar de verschillende wetten sluiten niet altijd goed op elkaar aan. De afgelopen jaren bleek het lastig om de inkomsten en de uitgaven voor het sociaal domein in het algemeen, maar voor jeugdzorg in het bijzonder, met elkaar in balans te brengen. Dat is nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Ook in Veendam wordt veel meer geld uitgegeven aan jeugdzorg dan van het rijk aan inkomsten voor dit doel wordt ontvangen.

Door gebruik te maken van opgedane ervaringen en te komen tot een integrale werkwijze brengen we meer samenhang aan tussen de verschillende domeinen. We doen dat in samenwerking met onze partners, zoals de zorgorganisaties, de woningcorporatie, consultatiebureaus, buurtgezinnen, deBasis en de schoolbesturen om onze inwoners een kansrijke toekomst te bieden. We zetten in op preventie, stellen de vraag van de inwoner centraal en investeren aan de voorkant. We ondersteunen kwetsbare gezinnen om kinderen de best mogelijke start te geven, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. We richten ons daarbij zowel op de kwaliteit van de zorg als op de daarmee samenhangende kosten.

Bij kwetsbare inwoners gaat het vaak om armoede en gezondheid, thema's die veelal ook nog eens sterk samenhangen. In onze aanpak voor de Wmo en de jeugdhulp willen we beide thema's nauw vervlechten. Zo kunnen we daadwerkelijk komen tot de gewenste transformatie. We zien het als onze plicht om Wmo en jeugdzorg te transformeren, goede zorg te blijven bieden, maar toch minder geld uit te geven. We doen dat onder andere door onze algemene voorzieningen verder door te ontwikkelen, zodat er minder geïndiceerde zorg en maatwerk nodig is. In 2022 is de Algemene Voorziening Maatschappelijke Ondersteuning deBasis van start gegaan en zal het inkooptraject ambulante jeugdhulp van start gaan. Beide voorzieningen moeten zorgen voor een betere samenwerking van de zorgaanbieders in de leefwereld van het gezin en een zo vroeg mogelijke inzet van kwalitatief goede zorg en ondersteuning aan het gezin. Hierdoor krijgt de gemeente naar verwachting meer grip op de financiën en meer zicht op de zorg die geleverd wordt. Door vroegtijdige inzet van zorg en ondersteuning en samenwerking van partijen zal zwaardere/duurdere zorg vaker voorkomen kunnen worden.

Wij willen ook de komende periode intensief blijven samenwerken met de huisartsen, in combinatie met de ondersteuner jeugd en gezin (OJG) en deBasis. Zij zijn de poortwachters van het medisch domein en zij signaleren problematiek die juist meer thuis hoort in het sociale domein. Samenwerking blijkt tot effectievere en goedkopere interventies te leiden.

Wmo, informele zorg en beschermd wonen

We blijven streven naar een goede toepassing van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), zodat iedereen daadwerkelijk mee kan doen in de samenleving, waarbij altijd individueel beoordeeld moet worden welke oplossing het beste is en waarbij we uitgaan van de kracht, met eigen regie, van het gezin. Maatwerk is hier juist wel essentieel.

De informele zorg (mantelzorg en vrijwilligerswerk) wordt ook geconfronteerd met sociale problematiek, bijvoorbeeld door de vergrijzing in het algemeen (ook van de mantelzorg) en het langer thuis wonen van ouderen. We zoeken samen met de zorg- en welzijnsaanbieders in de gemeente naar praktische en slimme oplossingen die de huidige mantelzorgers en vrijwilligers ontlasten. Doel is dat de zeer belangrijke pool van vervangende, tijdelijke, informele zorgverleners kan blijven bestaan.

Voor het realiseren van voldoende voorzieningen op het gebied van beschermd wonen in de regio willen we, in nauwe afstemming met gemeenten in de regio, een evenredige spreiding van deze voorzieningen realiseren. Daarbij is kwaliteit van zorg leidend. Het aanbod van voorzieningen moet goed aansluiten op duidelijke eigen vragen of behoeftes en zo veel mogelijk naar 'Beschermd Thuis' transformeren. Voor de uitstroom naar Beschermd Thuis zijn goede afspraken nodig tussen de woningcorporatie, de gemeente en de zorgaanbieder(s).

Bestrijding eenzaamheid en bevordering gezonde leefstijl

De in gang gezette zaken als het eenzaamheidspact en de nota gezondheidsbeleid, inclusief het Lokaal Preventie Akkoord, willen we (samen met de GGD en deBasis) verder uitvoeren. Ook willen we de komende periode wederom inzetten op een gezonde leefstijl door uit te gaan van een positieve gezondheid en uitvoering te geven aan het gezondheidsbeleid en het Lokaal Preventie Akkoord. Goede voeding, beweging en een gezonde leefomgeving, de verrijkte schooldag met extra uren over voeding, gezondheid en leefstijl zijn belangrijke pijlers/leefstijlinterventies om een hoger niveau van volksgezondheid te bereiken, waarbij extra aandacht nodig is voor jongeren.

We blijven inzetten op preventie, vroege interventie, het versterken van informele netwerken, verandering van het zorglandschap (zorgaanbieders) en nieuwe arrangementen in zorg en verblijf. Voor initiatieven vanuit de wijken gaan we uit van maatwerk, 'van onderop' en zoveel mogelijk met vrijwilligers. We willen initiatieven als buurtgezinnen, zorg en ondersteuning op scholen door ontwikkelen en blijven faciliteren.

De coalitie zet concreet in op:

- de uitvoering van de algemene voorziening maatschappelijke ondersteuning
- de uitvoering van de algemene voorziening ambulante jeugdhulp
- samen met andere instellingen bestrijden van de eenzaamheid
- maximaal integraal werken in de wijk(en)
- uitgaan van de zorgvraag en sturen op preventie om dure zorg te voorkomen
- realiseren van een doorlopend zorgarrangement van Jeugdzorg naar Wmo (van 18- naar 18+)
- intensievere samenwerking tussen de huisartsen en deBasis bevorderen
- realiseren van goede verdeling van voorzieningen van beschermd wonen in de regio en sturing op de transformatie naar Beschermd Thuis, samen met zorgpartijen en de woningcorporatie
- uitvoering geven aan het gezondheidsbeleid en het Lokaal Preventie Akkoord door het bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving (rookvrije generatie, tegengaan overgewicht, vitaliteitsprogramma's 'Veendam Beweegt', samen met bedrijven, scholen en instellingen in Veendam)
- samenwerking van zorg en ondersteuning en waar nodig, gewenst en (financieel) mogelijk school-zorgprofessionals toevoegen op scholen
- het jongerencentrum is een veilige plek en is open op momenten dat jongeren er behoefte aan hebben

Armoedebestrijding

Wij willen in de komende periode nadrukkelijk aandacht blijven geven aan de bestrijding van (vaak intergenerationele) armoede. Armoede blokkeert het volwaardig meedoen in onze samenleving. Niemand mag in een isolement verzeild raken. Kinderen mogen niet de dupe zijn als hun ouders het financieel niet redden. Iedereen moet de mogelijkheid hebben/krijgen om mee te doen in de samenleving.

Aan hen die in armoede leven, willen wij zorg en ondersteuning bieden door een integrale benadering van het gezin of het individu. Dit willen we doen op een manier waarbij de inwoners zelf de regie over hun leven behouden of terugkrijgen en actief blijven waar dat kan. Instellingen van zorg en welzijn werken daarom nauw samen, ook met de vrijwilligersorganisaties, in de wijken en dicht bij de inwoners. Dit heeft tot doel dat we meer kunnen inzetten op preventie, vroeg-signalering en zelfactivering. Nauwe samenwerking met de schuldhulpverleners is daarbij geboden. Met de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening kunnen we mensen met schulden eerder helpen omdat de signalen eerder binnenkomen, zoals d.m.v. het 'vroeg eropaf team' en de gebiedsgerichte aanpak in de wijk.

Het enkele jaren geleden gesloten 'Armoedepact' is in dit alles leidend. In dit pact hebben allerlei organisaties zich verbonden om de armoede in de regio te bestrijden. Organisaties werken samen in het belang van de armoedebestrijding. We willen het armoedepact resultaatgerichter maken/herijken en nadrukkelijk kijken naar de vraag hoe we inwoners uit de armoede kunnen helpen en weer perspectief kunnen bieden, met name voor kinderen. Daar waar we zelf te kort schieten of nog mogelijkheden hebben, gaan we dat bijstellen of realiseren. Daar waar anderen meer kunnen doen, spreken we hen daar op aan. De huidige voorzieningen zoals de Voedselbank, Kledingbank Maxima, Stichting Leergeld en het Jeugdsport- en cultuurfonds blijven we ondersteunen. Kwijtschelding blijft een belangrijk onderdeel van het lokale minimabeleid. We streven naar 0 kinderen in armoede.

De coalitie zet concreet in op:

- herijking van het Armoedepact
- toekomstgericht en integraal werken, meer inwoners uit de armoede en vooral kinderen perspectief bieden
- meer bekendheid geven aan de gemeentelijke voorzieningen, zodat we inwoners eerder verder helpen
- gebruik van het sociale minimabeleid en andere voorzieningen voor inwoners die het nodig hebben onder de aandacht brengen, zoals de collectieve ziektekostenregeling
- voorkomen van sociale uitsluiting, het stimuleren en ondersteunen richting werk, vrijwilligerswerk of sociale participatie, maar waar nodig ook sanctioneren van het misbruik van voorzieningen.
- doorbreken van patronen van armoede binnen meerdere generaties door onder andere inzet van opgeleide ervaringsdeskundigen
- blijven ondersteunen van bestaande voorzieningen zoals Voedselbank, Kledingbank Maxima, Stichting Leergeld en het Jeugdsport- en cultuurfonds
- kwijtschelding als een belangrijk onderdeel van het lokale minimabeleid

Gebiedsgerichte Aanpak

Wij blijven streven naar een samenleving waarin iedereen meedoet, inwoners naar elkaar omkijken en iedereen zich thuis voelt. De overheid is er voor haar inwoners. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente een vangnet biedt voor inwoners die niet mee kunnen doen, ongeacht de reden daarvoor. Het is mede aan de overheid hen overeind te helpen en de eigen kracht terug te geven. Waar ondersteuning langduriger nodig is, bieden we die.

De burgerinitiatieven nemen niet af en we blijven ze daarom ook ondersteunen. De gemeente luistert naar wensen en opvattingen van haar inwoners. Wij blijven initiatieven die leiden tot meer betrokkenheid van inwoners omarmen.

De coalitie zet concreet in op:

- geven van ondersteuning aan inwoners die niet mee kunnen doen
- stimuleren van burgerinitiatieven en het beleid herijken
- gebiedsgerichte aanpak door ontwikkelen en uitbreiden naar de wijken waar dit nodig is

Werk en inkomen

Tijdens de lockdowns in 2020 en 2021 kwam de samenleving langere tijd aardig stil te liggen. Op het moment dat de samenleving meer open kon hebben zowel ondernemers als werknemers veerkracht getoond. Hoewel zich onder invloed van de verschrikkelijke oorlog in de Oekraïne in economische zin problemen voordoen (hoge prijzen energie, inflatie) zijn er ook in Veendam nog veel vacatures die onvervuld blijven. We zullen de komende periode onze inzet nog eens extra richten op het matchen van de behoeften en mogelijkheden van werkzoekenden met die van de beschikbare vacatures. Want het is van belang dat onze inwoners voldoende kunnen aanhaken bij de vraag op de arbeidsmarkt. Wij vinden het belangrijk daarbij speciale aandacht te hebben voor zowel jongeren, statushouders, ouderen, inwoners met een arbeidsbeperking als ook voor langdurig werklozen voor wie het perspectief op een baan nog ver weg lijkt.

Werk

Vanuit de eigen organisatie, het gezamenlijk WSW-bedrijf en de Trainings- en diagnosecentra (TDC) worden inwoners ondersteund bij het vinden van werk. Daarbij worden de instellingen aangesproken op een gemeenschappelijk resultaat: het aantal inwoners dat begeleid wordt naar de arbeidsmarkt. Aanvullend staat we open voor kansrijke en aansprekende initiatieven vanuit het bedrijfsleven. Het credo is opleiden, bijscholen en omscholen. Daar waar betaald werk (nog) niet mogelijk is, helpen wij inwoners bij het vinden van passend vrijwilligerswerk of bemiddelen we bij (het leveren) van mantelzorg. Met de vergrijzing en de toenemende druk op de zorgkosten is ieders bijdrage aan een vitale samenleving van onschatbare waarde. Jongeren worden zo snel als mogelijk doorgeleid naar school of een werk-leerplaats.

Blijvende aandacht is er ook voor de verbinding met het onderwijs. Voor het (V)MBO zien wij kansen en mogelijkheden om een betere aansluiting te realiseren tussen onderwijs en bedrijfsleven. Met name door de toenemende vraag naar (V)MBO-geschoold personeel in de techniek en de zorg. Wij zien hierin voor de gemeente een verbindende rol. Het is noodzakelijk goed in beeld te hebben wat de capaciteiten zijn van inwoners die tijdelijk buiten de arbeidsmarkt staan en die in de gemeentelijke uitkeringsbestanden zijn opgenomen. Doel is hen bij bedrijven te plaatsen of op te leiden om aan het werk te gaan. Er is een grote behoefte aan nieuwe medewerkers, ook voor (relatief) eenvoudig werk. Een match blijkt in de praktijk vaak niet of heel moeizaam haalbaar. Daarom moet geïnvesteerd worden in (praktische) opleidingen om deze groep klaar te maken voor de arbeidsmarkt. Soms is de stap naar werk nog te groot en is eerst begeleiding naar een dagritme en (vrijwilligers)werk nodig.

Inkomen

De inzet van de gemeente blijft er op gericht inwoners integraal te helpen om de zelfredzaamheid te vergroten en om een eigen inkomen te verwerven. Daar waar nodig moet men voor financiële ondersteuning in het levensonderhoud kunnen rekenen op het vangnet van de overheid. In verband met het benodigde draagvlak vanuit de samenleving is het van belang dat misbruik van uitkeringen wordt bestreden en door elke inwoner een inspanning wordt geleverd om de duur van de uitkering zo kort mogelijk te houden.

Verder hechten we aan een goede toegankelijkheid van het gemeentelijk loket. Die toegankelijkheid speelt zowel bij de persoonlijke benadering als in het begrijpelijk communiceren over de voorwaarden van een uitkering en de mogelijkheden voor een aanvulling op het inkomen in uitzonderlijke gevallen. Wij hebben daarbij in het bijzonder oog voor laaggeletterdheid en de beperkingen die dat bij het aanvragen van een uitkering en het zoeken van werk met zich mee brengt.

Daar waar het inkomen niet toereikend is en een langdurige situatie beneden het bestaansminimum dreigt, wordt in praktische zin adequate hulpverlening geboden en daar waar nodig begeleiding om de zelfredzaamheid op lange termijn te borgen.

Op 1-1-2022 is de Wet Inburgering in werking getreden. Gemeenten hebben een regierol gekregen bij de maatschappelijke integratie van statushouders. Daarbij gaat het om financiële ontzorging, onderwijs en maatschappelijke begeleiding. Op voorhand lijkt het van rijkswege beschikbaar budget voor de uitvoering van deze wet aan de krappe kant.

De coalitie zet concreet in op:

- versterken van de lokale en regionale werkgelegenheid door o.a. het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, het beschikbaar stellen van voldoende werkervaringsplaatsen en het stimuleren van de overstap van een uitkeringssituatie naar werk
- voortzetten van de doelgerichte schuldhelpverlening om inwoners nieuwe kansen te bieden
- bestrijden van armoede, mede door een adequaat minimabeleid en facilitering van maatschappelijke initiatieven en werk; de zelfredzaamheid vergroten
- tegengaan van laaggeletterdheid door een ruim aanbod van scholingsmogelijkheden
- het maken van prestatieafspraken met het TDC om meer mensen aan het werk te krijgen
- een goede uitvoering van Wet Inburgering

Cultuur

Cultuur is voor elke vitale samenleving van belang of het nu gaat om de ontplooiing en ontwikkeling van het individu of bezien vanuit het perspectief van de samenleving als plek voor ontmoeting en verbinding. Vanuit economisch perspectief zijn culturele voorzieningen een randvoorwaarde voor de bloei van de gemeente Veendam als aantrekkelijke woonplaats en als vestigingsplaats voor bedrijven. De coalitie wil zich inzetten om kunst en cultuur dichterbij de inwoners te brengen, met speciale aandacht voor cultuureducatie, kenniscentra en amateurkunsten. Veendam kent een ruim aanbod op gebied van kunst en cultuur, variërend van amateurkunst tot (semi)professioneel cultuuraanbod. In Veendam worden jaarlijks een rijk aantal evenementen in het centrum georganiseerd. Cultuurcentrum van Beresteyn speelt een belangrijke rol in het vervullen van het kunst- en cultuuraanbod. Naast kunst en cultuur biedt de bibliotheek daar ook een plek voor zelfontwikkeling en ontmoeting. Het behoud hiervan is belangrijk. Een integraal aanbod door de participanten in van Beresteyn zal de komende jaren verder handen en voeten worden gegeven.

Naast de toegankelijkheid (zowel fysiek, als in de programmering) van het gebouw hechten wij eraan om aansluiting te zoeken bij de sporen die in het Provinciaal Cultuurbeleid zijn beschreven. Centraal in dit beleid is de aandacht voor de zogenaamde horizontale en verticale verbinding. Als voorbeeld voor de verticale verbinding wordt het muziekonderwijs genoemd. Kinderen maken op school kennis met kunst en cultuur. Verdere talentontwikkeling wordt daarna geboden op de Muziek-, Dans-, en Theaterschool. Kinderen presenteren zich hier bijvoorbeeld op het podium in van Beresteyn, spelen mee in een band of de plaatselijke harmonie. De horizontale verbinding ligt vooral in de verbinding die gemaakt wordt met het sociaal domein, lokale economie en positieve gezondheid. In Veendam wordt daarom ingezet op een integrale aanpak waarin het kunst- en cultuurbeleid van Veendam aansluit bij andere beleidsthema's.

De coalitie zet concreet in op:

- stimuleren van cultuureducatie
- faciliteren van maatschappelijke initiatieven voor cultuurevenementen
- verbeteren positie cultuurcentra
- blijvende inzet voor het behoud van cultureel erfgoed
- het beter in beeld brengen van ons cultureel erfgoed (o.a. door digitale ontsluiting)
- door ontwikkelen van integrale samenwerking binnen het cultuurcentrum van Beresteyn

Onderwijs

Onderwijs zorgt ervoor dat inwoners de talenten die ze hebben kunnen benutten. Dat ze een vak kunnen leren en een diploma kunnen halen dat toegang geeft tot de arbeidsmarkt van vandaag en morgen. Goed onderwijs zorgt ervoor dat inwoners beter in staat zijn zelf keuzes te maken. Onderwijs is niet alleen de sleutel tot persoonlijke ontwikkeling, maar vormt ook de motor van onze economie. Alle kinderen moeten daarom de kans krijgen om het beste uit zichzelf te halen.

In onze gemeente is de kwaliteit van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs op een goed niveau. Het blijft van belang hierin te investeren. De ontwikkeling van het Leer- en Sportpark met een accent op 'onderwijs en bewegen' is belangrijk voor het voortgezet onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. De realisatie van het Leer- en Sportpark en de nieuwbouw van de Winkler Prins zijn een prachtige resultaten. De uitwerking van het Integraal Huisvestingsplan voor het primair onderwijs is gaande. Het uitvoeringsplan voor de eerste 4 jaar zal de komende tijd zijn beslag moeten krijgen.

Daarnaast willen wij investeren in een betere afstemming tussen zorg en onderwijs om belemmeringen voor kinderen in hun ontwikkeling in een vroeg stadium te beperken. Er moet voldoende extra uren voorschoolse- en vroegschoolse educatie beschikbaar zijn omdat een preventieve/vroegtijdige aanpak van taal- en ontwikkelingsachterstanden bijdraagt aan gelijke kansen voor ieder kind. Met voorschoolse educatie vanaf 2-jarige leeftijd wordt de kansgelijkheid bevorderd. Naast het vergroten van het aanbod heeft de gemeente ook aandacht voor voorschoolse onderwijskwaliteit. Door deze te monitoren verkleinen we de kans op onderwijsachterstanden. De coalitie onderschrijft het belang van kwalitatief goed en passend onderwijs voor ieder kind. Een vorm van speciaal onderwijs in Veendam is belangrijk en verdient voldoende aandacht en middelen. De coalitie heeft in het bijzonder aandacht voor het tegengaan van laaggeletterdheid en faciliteert laagdrempelige toegang tot taalonderwijs.

De spijbelaar van vandaag in zowel basis- als voortgezet onderwijs is helaas vaak de kansarme volwassene van morgen. Met vooral scholen, jeugdmaatschappelijk werk en leerplichtambtenaren dringen we actief het langdurige schoolverzuim en de schooluitval terug.

De coalitie zet concreet in op:

- in stand houden van kwalitatief en breed onderwijs in Veendam
- Investeren in huisvesting primair onderwijs waarbij de uitkomst van het Integraal Huisvestingsplan leidend is
- bevorderen van aansluiting tussen (beroeps)onderwijs en het bedrijfsleven
- samen met kinderdagverblijven en het primair onderwijs een goed aanbod organiseren van vroeg- en voorschoolse educatie
- sturen opeen hogere kwaliteit voor het voorschoolse aanbod
- start op 2-jarige leeftijd met voorschoolse educatie
- verrijkte schooldag stimuleren met extra uren over voeding, gezondheid en leefstijl
- voortzetten van het beschikbaar stellen van de mogelijkheden tot het volgen van maatschappelijke stages en het aanbieden van leerwerkplekken
- zoveel mogelijk voorkomen van voortijdig schoolverlaten en ongeoorloofd schoolverzuim
- samen met scholen, jeugdmaatschappelijk werk en leerplichtambtenaren terugdringen van het aantal thuiszitters/spijbelaars

Met vertrouwen vooruit

Fysiek

Economie

De gemeente zet actief in op het halen van nieuwe werkgelegenheid naar Veendam en op het behouden- en uitbreiden van bestaande werkgelegenheid. Het actieve grondbeleid wordt voortgezet. Juist een groeiende economie in combinatie met de uitdagingen voor Veendam op vastgoedgebied maken het noodzakelijk om de ruimte te hebben om te kunnen ingrijpen als de markt daarom vraagt of mogelijkheden biedt. Daar waar het wettelijk mogelijk is, hebben we een voorkeur voor het inschakelen van lokale en regionale ondernemers.

De geografische ligging van Veendam biedt perspectief voor ondernemers. De verdubbeling van de N-366 samen met de verdubbelde N-33 en de treinverbinding met Groningen biedt economische kansen, zowel voor het kernwinkelgebied (centrum), als voor de bedrijventerreinen, als voor het toerisme. Daarom willen we ons (blijven) richten op het versterken van het kernwinkelgebied, op werkgelegenheid en op bedrijfsinvesteringen.

Centrum

Er is inmiddels gestart met het opstellen van een nieuwe centrumvisie. Deze visie zal veel meer dan de vorige visies inzicht moeten geven in concrete mogelijkheden om te komen tot een compacter winkelcentrum. Vanuit de vorige visies en onderzoeken zijn al diverse maatregelen genomen. Zo zijn er subsidies beschikbaar gesteld voor de verplaatsing van winkels naar het 'winkelrondje', is er een subsidie voor het wijzigen van de functie buiten dit rondje en is er subsidie beschikbaar voor het opknappen van het vastgoed. Met ondernemers, bezoekers, bewoners en deskundigen zullen we moeten nadenken over de vraag hoe het centrum weer 'the place to be' wordt. Daarbij wordt gestreefd naar een sterke en duurzame winkelstructuur met een compleet aanbod. Inzet is behoud en versterking van de positie van het centrum als regionaal verzorgend winkelgebied. Om voldoende aantrekkelijk te blijven voor inwoners uit Veendam en omliggende gemeenten wordt gestreefd naar het behouden/realiseren van een attractieve mix van winkels, horeca, vrije tijd, warenmarkt, evenementen en overige centrumfuncties. Nieuwe winkelinitiatieven worden ingepast in het winkelrondje om zo de potenties beter te bundelen.

Om het centrum nog aantrekkelijker te maken moeten we doorgaan met het opwaarderen van de openbare ruimte. Zo zullen het Promenade parkeerterrein en het omliggend gebied beter moeten worden ingericht, met een logischer route naar de winkels. De verbinding vanaf het Julianapark naar de Kerkstraat moet worden meegenomen in de herontwikkeling van het 'pandje Prummel'. Als het Leer- en Sportpark de Langeleegte volledig klaar is in 2023, komt de oude locatie van de school aan de J.G. Pinksterstraat in beeld voor herontwikkeling. In de planvorming zullen het Kerkplein, het Museumplein en de inrichting van het Julianapark worden betrokken.

Wijk-buurtwinkelcentra

Op dit moment wordt, na de opwaardering van het Winkelcentrum Sorghvliet, het buurtwinkelcentrum Wildervank aangepakt. Hierbij wordt niet alleen het parkeren opgenomen maar ook de kruising van de Apollolaan en het Oosterdiep. Het wijkcentrum Dukdalf zal worden herontwikkeld met daarin ruimte voor de wijkvereniging.

Volumineuze detailhandel

De volumineuze detailhandel is in onze gemeente versnipperd over een groot gebied. Daarom streven wij naar een concentratie van het aanbod in een compacter gebied. Bestaande aanbieders worden gestimuleerd zich hiernaartoe te verplaatsen.

Lokaal halen wat kan

Innovatieve en duurzame (schone) bedrijvigheid wordt gestimuleerd. De inkoopprocedure van de gemeente richt zich waar mogelijk op lokale ondernemers om de lokale economie te stimuleren.

De coalitie zet concreet in op:

- actief bedrijvigheid naar Veendam halen
- ondersteunen van bestaande bedrijvigheid
- actief grondbeleid
- merk 'Veendam' versterken en Veendam onder de aandacht brengen van marktpartijen als vestigingslocatie
- het herijken van de centrumvisie
- stimuleren van winkels om zich te vestigen in het kernwinkelgebied
- concentreren van volumineuze detailhandel

Ruimtelijke ordening/ruimtelijke ontwikkeling

De recent vastgestelde omgevingsvisie fungeert als gebiedsdekkende structuurvisie voor de hele gemeente. Wanneer de Omgevingswet in werking treedt wordt de omgevingsvisie het belangrijkste beleidsmatige instrument. In de omgevingsvisie staan de strategische hoofdlijnen van al het beleid voor de fysieke leefomgeving in de gemeente. Deze omgevingsvisie is al in de geest van de nieuwste vereiste opgesteld, maar bevat nog niet alle onderdelen. Tot 31 december 2024 heeft de gemeente Veendam de tijd om alle strategische hoofdlijnen van beleid uit huidige structuurvisies en overige beleidsdocumenten, zoals de verschillende visies voor de fysieke leefomgeving, over te brengen naar de omgevingsvisie.

Het meer uitvoeringsgerichte beleid dat daaruit voortvloeit, zal in datzelfde tijdsbestek vastgesteld worden in verschillende uitvoeringsprogramma's. Denk hierbij bijvoorbeeld aan uitvoeringsprogramma wonen, centrum en mobiliteit. In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal bij de actualisaties van huidige structuurvisies en andere beleidsdocumenten al zoveel mogelijk gewerkt worden in deze nieuwe systematiek. Om te zien hoe de nieuwe wet in praktijk werkt, zal in de komende periode een pilot worden gedraaid in Ommelanderswijk. Totdat de uitbouw van de omgevingsvisie en de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's voltooid is, blijven de huidige structuurvisies en overige beleidsdocumenten (naast de omgevingsvisie) van kracht.

De agrarische sector is belangrijk voor voedselzekerheid en is sterk vertegenwoordigd in onze gemeente. Deze sector moet kunnen uitbreiden binnen de kaders van dierenwelzijn en een goede landschappelijke inpassing.

Tevens mag woongenot niet worden aangetast en moet toeristisch medegebruik mogelijk blijven. Groen, water en ruim opgezette laagbouw in het stedelijk gebied zijn enkele kwaliteiten van onze gemeente.

De coalitie zet concreet in op:

- goede inpassing van de (uitbreiding van) de agrarische sector en haar activiteiten
- een pilot in Ommelanderswijk om inzicht te krijgen in de werking van de nieuwe omgevingswet

Wonen

De woningmarkt is de afgelopen jaren behoorlijk veranderd. Er is steeds meer vraag naar woningen in Veendam. Het aantal huishoudens in Veendam groeit naar verwachting met zo'n 820 in de periode 2020-2030. Het is belangrijk dat we kunnen voldoen aan de vraag uit de markt om zo ook de economische ontwikkeling en het aantrekken van bedrijvigheid te kunnen blijven stimuleren. Verder willen we een actief beleid om jongeren en starters te behouden, door onder andere het wonen boven winkels en in aanloopstraten mogelijk te maken. Het aantal alleenstaanden groeit fors, maar ook het aantal ouderen en hulpbehoevenden die zelfstandig willen blijven wonen. De komende jaren zal een breed pallet aan woningen worden gebouwd, van vrije kavels tot sociale huurappartementen.

De coalitie zet concreet in op:

- het faciliteren en stimuleren van nieuwe woningen voor alle doelgroepen
- intrekken van bouwvergunningen op plaatsen waar al langere tijd niet gebouwd wordt/is
- bij nieuwbouwprogramma's rekening houden met de ruimtelijke kwaliteiten van onze gemeente
- functiewijziging mogelijk maken om monumentale panden te behouden
- we maken afspraken met marktpartijen en verhuurders over het bouwprogramma
- we maken afspraken met woningcorporaties voor voldoende woningen voor bijzondere doelgroepen en de verduurzaming van woningen

Toerisme en recreatie

Veendam ligt aan water. We koesteren dat, zowel vanuit historisch perspectief als vanuit de toeristische beleving. De vaarverbinding met het Zuidlaardermeer moet geoptimaliseerd worden. Borgerswold is de parel van Veendam en moet verder worden ontwikkeld. Het water moet worden doorgetrokken naar de Veendammerweg en bevaarbaar worden gemaakt voor kleine bootjes. We zetten verder in op de doorontwikkeling van de kinderboerderij en de ontwikkeling van (kleinschalige) verblijfsrecreatie. Aan het strand willen we een openbare toilet- en douchevoorziening creëren. Zwembad Tropiqua is en blijft onze belangrijkste toeristische trekker. Om dit in de toekomst zo te houden, zal het zwembad 'up to date' moeten blijven.

De coalitie zet concreet in op:

- verbeteren van de zwemrecreatie in het gebied Borgerswold
- vergroten van recreatieve- en toeristische mogelijkheden rondom het Langebosschemeer
- realiseren van een openbare toilet- en douchevoorziening bij het strand
- doorontwikkelen van Borgerswold
- weghalen van de beperkingen voor een goede doorvaart naar het Zuidlaardermeer
- ondersteunen en stimuleren van evenementen in Borgerswold
- verder aanscherpen van lokale en regionale promotie. Een samenwerking hierin tussen Cultuurcentrum en Toeristische Informatie biedt mogelijkheden.
- blijven investeren in zwembad Tropiqua
- het toeristisch- en recreatief gebruik van de 'Borgersberg' verder ontwikkelen

Sport

De herijkte sportnota is het uitgangspunt voor het sportbeleid van de komende jaren. De sportaccommodaties blijven in stand en sport is voor iedereen toegankelijk. Een evenredige verdeling van sportfaciliteiten over de hele gemeente blijft een uitgangspunt van het beleid. Sportstimulering wordt gecontinueerd en uitgebreid in samenwerking met scholen, verenigingen, de afdeling Sport en de sector mens en maatschappij van gemeente.

In 2016 is besloten tot de bouw van een Leer- en Sportpark (LSP). Inmiddels zijn het gebouw van het 'brugjaar' en het gebouw van 'kader basis' gerealiseerd. Net als het sportgedeelte met de grootste SkillsGarden van Europa. Op dit moment wordt het hoofgebouw naar de eisen van deze tijd omgebouwd, zodat het geheel klaar is voor de komende decennia.

De coalitie zet concreet in op:

- behouden van sportvoorzieningen
- ondersteunen van verenigingen en vrijwilligers
- ondersteunen van sportevenementen
- stimuleren van inwoners om te gaan bewegen
- afronden van het Leer- en Sportpark

Klimaat & energie

In de achterliggende periode is er veel aandacht geweest voor de veranderingen in het klimaat. Het begrip energietransitie heeft zich in het dagelijks taalgebruik geworteld en een repetitief karakter gekregen. Deze transitie zal een lange periode in beslag nemen en zal (derhalve) in de komende jaren niet uit ons dagelijks leven zijn weg te denken. Wij hebben er steeds met een realistische bril naar gekeken. Dat beleid zetten wij voort. Het blijft belangrijk om als gemeente Veendam te bezien wat moet (als gevolg van verdragen en daaruit voortvloeiende nationale maatregelen), wat wij belangrijk en nuttig vinden en wat kan. Vaak is uitgesproken dat de energietransitie haalbaar en betaalbaar moet zijn. Dat credo staat in de komende periode recht overeind.

Het energieloket blijft in onze communicatie een centrale rol houden. Daar kunnen onze inwoners informatie vergaren over wat voor hen de meest gereede manier is om energie te besparen, maar ook over de vraag welke vormen van ondersteuning en stimulering er zijn.

Een ander aspect is de werkgelegenheid in deze sector. We weten dat er heel veel geschoold personeel (op alle niveaus) nodig is om de energietransitie te realiseren. Onze rol in de maatschappelijke discussie is om onze inwoners te laten zien dat er perspectief is op werk in deze sector. Het TDC kan daarin een nuttige functie vervullen.

De gemeentelijke gebouwen voldoen inmiddels aan de eisen van duurzaamheid die door de Rijksoverheid per 1 januari 2023 aan kantoorruimtes zijn gesteld. De meeste gebouwen voldoen zelfs aan de eisen die per 2030 gelden. Dat neemt niet weg dat we de mogelijkheden die er zijn om minder energie te gebruiken zullen benutten als dat in de kosten-batenafweging nuttig is. Ook hier geldt het principe 'haalbaar en betaalbaar'. Zo wordt bezien of het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen mogelijk is. Overigens worden de ideeën over het plaatsen van zonnepanelen op bedrijfsgebouwen door de coalitie met instemming beschouwd. Ook de mogelijkheden die er zijn voor het plaatsen van zonnepanelen op woonhuizen (waaronder ook monumenten en woningen in een beschermd stadsgezicht) blijven wij onder de aandacht brengen.

Klimaatadaptatie & innovatie

De aandacht voor het klimaat zal geleidelijk verschuiven: van klimaatverandering naar klimaatadaptatie. Dit betekent dat wij ons naast maatregelen gericht op het mitigeren van de verandering meer en meer moeten richten op de gevolgen van de verandering. En dat raakt alle onderdelen van onze gemeente. Van opvang en beheer van water tot CO₂- en warmte-afvang door bomen en van een robuust rioolstelsel tot aanpassingen in de openbare ruimte.

Daarnaast zullen recent in gang gezette ontwikkelingen (mogelijk in hoog tempo) een belangrijke rol gaan spelen in onze gemeente. Denk daarbij aan waterstof (H₂) dat nu al een toenemend aandeel in de industrie laat zien en waarvan wordt verwacht dat het op meerdere beleidsterreinen de functie van aardgas (CH₄) zal overnemen. De Rijksoverheid heeft waterstof al opgenomen in de RijksCoördinatieRegeling (RCR). Dat impliceert dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) een leidende en op sommige momenten sturende rol heeft. Dat kan gevolgen hebben voor de realisatie van de waterstofhub op de Zuidwending. De aandachtspunten voor de gemeente Veendam die vier jaar geleden zijn benoemd gelden onverkort:

1. De rol die de gemeente als organisatie kan spelen;
2. De rol die de gemeente naar haar inwoners kan innemen;
3. De rol die de gemeente heeft in de maatschappelijke discussie.

De rol van de gemeente verandert wel en is niet per se aan één aspect te koppelen. Zo is de klimaatadaptatie op alle drie rollen van toepassing. Voor de warmtevisie is met name de tweede rol van toepassing.

De inwoners van de gemeente worden geconfronteerd met de uitvoering en hoewel het een behoedzame visie is, is het wel van belang de mogelijkheden die zijn genoemd bij de inwoners onder de aandacht te brengen. Daar zal een aanzienlijk deel van de ambtelijke capaciteit op worden ingezet. Binnen de te maken prestatieafspraken met de woningcorporatie(s) zullen we aandacht vragen voor hun bijdrage aan de energietransitie maar ook aan de klimaatadaptatie. Denk hierbij aan de verstening van de openbare ruimte. Die zal op termijn moeten verminderen om het water beter te kunnen vasthouden. Het spreekt voor zich dat de gemeente (rol 1) haar inwoners (en overige 'bouwers') stimuleert (rol 2) hieraan eveneens een bijdrage te leveren. Wij gaan daarover met onze inwoners in gesprek (rol 3).

Natuur & milieu

In de achterliggende coalitieperiode zijn het 'Groen-waterbeleidsplan' en 'Bomenbeleidsplan' vastgesteld. De komende jaren zullen de plannen worden uitgevoerd waarbij verbinding wordt gezocht tussen doelmatig beheer en de klimaatadaptatie. Zo zal worden onderzocht of ecologisch bermbeheer kan worden toegepast. Ook bloemenmengsels in bermen of op andere groenvlakken in onze gemeente kunnen een bijdrage leveren aan een goede leefomgeving voor insecten. De bestrijding van de eikenprocessierups en invasieve exoten op zowel land als in het water zal veel aandacht vergen. De bestrijding van onkruid op verharding is een flinke uitdaging zeker nu bepaalde bestrijdingsmiddelen niet meer mogen worden toegepast. Er zal in dit verband een combinatie moeten worden gezocht met onderhoud van de wegen, fietspaden en trottoirs door intensief te vegen. Dit zal naar verwachting een positief effect hebben op de belasting van ons rioolstelsel.

Afval

De ontwikkelingen rond de afvalinzameling en –verwerking zullen nauwlettend worden gevolgd. Het belasten van plasticflessen en, per 31 december 2022 van blikjes met statiegeld zal naar verwachting een flinke afname van plastic en blik in zowel de openbare ruimte als in de PMD-bak laten zien. De technieken die het afval scheiden worden steeds geavanceerder. Naar verwachting zal er binnen enkele jaren een oplossing zijn voor de inzameling en verwerking van luiers. Wij volgen de voortgang op de voet. Het brengstation blijft een centraal punt voor de inzameling van vele vormen van afval. Bij de verwerking van de afvalstromen is het uitgangspunt dat afval een grondstof is, leidend. De mogelijkheid om twee keer per jaar (in het voor- en najaar) groenafval ‘gratis’ te storten is succesvol gebleken. Wij continueren deze vorm van verzamelen.

Wij hebben al langer de wens om op meerdere plaatsen het verzamelen van klein chemisch afval mogelijk te maken. Tot heden is dat niet mogelijk gebleken. Wij blijven de mogelijkheden onderzoeken.

Wij voeren ons beleid met als leidend principe dat de kosten van riool- en reinigingsrechten en afvalinzameling zo laag mogelijk zijn. Diftar was en is hierbij geen optie.

De coalitie zet concreet in op:

- het voortzetten en beter onder de aandacht brengen van het energieloket en de mogelijkheden daarbinnen voor de inwoners (zoals subsidie en stimuleringsmaatregelen)
- voorkomen van plaatsing van (meer) grote windturbines in onze gemeente
- rekening houden met het energieverbruik bij nieuw te vestigen bedrijven
- maken van afspraken met woningcorporaties over hun bijdrage aan de energietransitie
- nieuw beleid voor geur- en geluidsoverlast en mestopslag
- meer logische openingstijden van het brengstation
- inzamelfrequentie bezien en groen 2 x per jaar gratis + meer maatwerk
- meer inzamelplaatsen voor KCA
- gemeentelijke gebouwen zoveel mogelijk energieneutraal maken
- samen met onze inwoners de energietransitie vormgeven
- zo laag mogelijk houden van de tarieven voor afvalinzameling, rioolbeheer en reinigingsrechten; geen diftar
- periodiek inspecteren riolsysteem en vaker straatkolken legen
- ecologisch bermbeheer / bloemenmengsels

Verkeer en vervoer

De gemeente Veendam is goed bereikbaar, zowel over de weg als per spoor maar ook over het water. Wij hebben een mobiliteitsplan vastgesteld dat een looptijd heeft tot 2030. Dit mobiliteitsplan zal de komende jaren tot uitvoering komen. Er zal speciale aandacht zijn voor de ombouw van wegen waarop een maximale snelheid geldt van 30 km/h. Ook zal de toegang van onze gemeente via de N33 aan de noord en zuidzijde waar mogelijk (ook financieel) worden verbeterd.

De verbinding van de gemeente Veendam per spoor met de rest van Nederland kan wel een impuls gebruiken. Daartoe hebben wij al vaker de wens van een spoorverbinding met Assen geuit. De wens is niet weg, wel moeten we in redelijkheid vaststellen dat dit niet binnen de komende coalitieperiode zal zijn gerealiseerd. Wel zou een snellere verbinding met de bus (Qliner, onderdeel HOV-netwerk) naar Assen alvast kunnen helpen. Daartoe zal de route door onze gemeente moeten worden aangepast en daarbij is het realiseren van een hub nabij het station Wildervank noodzakelijk. Wij willen deze verbinding samen met het OV-bureau mogelijk maken. Een van de voorwaarden daarvoor is de beschikbaarheid over een goed route-systeem van de stadsbus. De gesprekken hierover zijn in de achterliggende coalitieperiode gestart en zullen versterkt worden vervolgd. Een snellere verbinding met het station Groningen is een andere optie. Ook daar willen we gesprekken over gaan voeren.

De zogeheten Oostboog-verbinding om de rails vanaf Groningen Railport rechtstreeks te laten aansluiten op het spoor richting Winschoten/Nieuweschans, blijft van belang voor de economische ontwikkeling van onze regio. Wij zullen hierop blijven inzetten.

De coalitie zet concreet in op:

- verbinding per spoor naar Assen, waarbij een station in Wildervank moet worden gerealiseerd
- doortrekken spoor via Emmen naar Enschede (Nedersaksenlijn)
- realiseren van de Oostboog-spoorverbinding
- in stand houden van de stadsbus
- actualiseren van het parkeerbeleid
- verduidelijking van de bewegwijzering naar parkeerlocaties en het centrum
- verkeersveiligheid bevorderen o.a. fietsroutes, oversteekplaatsen, betere verkeersontsluitingen, zoals de Noord- en Zuidontsluiting richting de N33
- onderzoek alternatieve routes vracht- en landbouwverkeer
- norm in woonwijken wordt 30 km

Met vertrouwen vooruit

Bestuur

Algemeen

Waar het gaat om de organisatie van het raadswerk zetten wij vooral in op twee concrete zaken. In het besluitvormingsproces van de raad is het werk van de raadscommissies van groot belang. Wij willen de bestaande commissiestructuur vooralsnog behouden. Wel willen wij een commissie uit de raad laten onderzoeken wat nut en noodzaak c.q. de meerwaarde zou kunnen zijn van een gewijzigde structuur. De raad kan dan op basis van het advies van deze commissie een besluit nemen over de toekomstige wijze van vergaderen.

Als het gaat om het raadspresidium willen wij er zorg voor dragen, dat het presidium echt als 'agenda-commissie' gaat opereren. Niet meer en niet minder. Dat betekent dat het presidium zal zijn samengesteld uit de volgende deelnemers: de voorzitter van de raad, de commissievoorzitters en de griffier.

Dienstverlening en burgerparticipatie

Dienstverlening

In het 'duidingsdebat' van 19 april 2022 is brede steun uitgesproken voor het realiseren van effectieve en efficiënte dienstverlening, zodat de inwoners zo goed mogelijk worden geholpen. In ons dienstverleningsconcept hebben wij afspraken vastgelegd over de wijze waarop wij onze dienstverlening vormgeven. Belangrijk uitgangspunt is dat onze dienstverlening zo is ingericht, dat alle inwoners en bezoekers eenvoudig hun weg kunnen vinden. Zowel digitaal, telefonisch als via persoonlijk contact.

De dienstverlening aan onze inwoners is klantgericht, dichtbij en transparant georganiseerd. We luisteren naar onze inwoners en hebben onze dienstverlening meetbaar gemaakt. Er zijn servicenormen vastgesteld waar we op sturen. De tevredenheid van onze dienstverlening wordt gemeten door middel van een doorlopend klanttevredenheidsonderzoek. Dit geheel maakt dat we kunnen sturen op de kwaliteit van onze dienstverlening. De afspraken en uitgangspunten die wij in ons dienstverleningsconcept hebben vastgelegd continueren we in de komende bestuursperiode. Meer dan in de afgelopen periode het geval was, willen we focussen op de monitoring en handhaving van onze servicenormen en op een goede klachtenafhandeling en op bijsturen waar dat nodig is.

Burgerparticipatie.

Betrokkenheid van inwoners bij nieuwe plannen werd van oudsher gedaan door groepen mensen uit te nodigen in een zaal, om vervolgens de plannen te presenteren. Mede door corona, heeft dit een andere dimensie gekregen, namelijk een digitale. Zo is de omgevingsvisie ter inzage gelegd en konden mensen digitaal, met behulp van de wijkprikker, reageren. Dit heeft ruim 500 kwalitatief goede reacties opgeleverd. Dat waren er meer dan we eerder, via de traditionele manier, zouden hebben binnenkregen.

In het duidingsdebat van 19 april 2022, werd de wijkprikker veelvuldig benoemd als een goed voorbeeld voor de participatie. Wij willen de middelen, manieren en methodes die de markt biedt om de inwoners meer te betrekken bij de besluitvorming optimaal benutten.

De coalitie zet concreet in op:

- goede, meetbare en effectieve dienstverlening naar inwoners
- laagdrempelige bereikbaarheid en communicatie
- verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening
- toepassen en verder ontwikkelen van een bij de huidige tijd passende methode van burgerparticipatie

De ambtelijke organisatie

Per 1 januari 2021 is de ambtelijke samenwerking met Pekela in de gemeenschappelijke regeling 'de Kompanjie' beëindigd en heeft Veendam weer een 'eigen' ambtelijke organisatie. Veendam voert tot en met 2025 nog wel een aantal taken voor Pekela uit op het gebied van de bedrijfsvoering. Daarmee heeft de ambtelijke samenwerking plaats gemaakt voor een opdrachtnemer-opdrachtgever relatie tussen Veendam en Pekela.

Deze veranderende omstandigheden betekenen, dat er weer gebouwd moet worden aan onze eigen organisatie. We merken dat onze medewerkers behoefte hebben aan verbinding en hernieuwd perspectief. Nieuw elan in een lastige tijd! Want zeker in de huidige krappe arbeidsmarkt, is het van belang om een aantrekkelijk werkgever te zijn en te blijven, als relatief kleine organisatie in een opgeschaald bestuurlijk landschap. We doen dat onder andere door samen met onze medewerkers vanuit de inhoud (opgaven) toe te werken naar een aantal uitgangspunten (leidende principes) voor de gemeente Veendam en die door te vertalen in een aantal kernwaarden. De recent vastgesteld omgevingsvisie is daarbij een belangrijke inspiratiebron. Daarnaast besteden we ruim aandacht aan training en opleiding (Veendam academie), zorgen we er voor dat nieuwe medewerkers zich welkom voelen en willen we in onze arbeidsmarkt-communicatie onderscheidend zijn. Onze strategische personeelsplanning is op orde en we anticiperen tijdig op het vertrek van medewerkers op sleutelposities.

Bestuurlijke toekomst

Het uitgangspunt is een zelfstandig Veendam dat samenwerkt waar dat zinvol is. We hanteren een ruime en open blik in de (bestuurlijke) samenwerking, maar wel met inachtneming van de zelfstandigheid van onze gemeente. We hebben actief meegewerkt aan de totstandkoming van de Agenda voor Oost-Groningen. Daarnaast nemen we actief deel aan de gesprekken met Midden-Groningen, Oldambt en de Provincie inzake de ontwikkelmogelijkheden van de A7/ N33 regio. De Omgevingsvisie van Veendam is richtinggevend voor de diverse gesprekken in de regio en met de Provincie.

Financiën

We voeren degelijk financieel beleid. Uitgangspunt daarbij is een realistische, structureel sluitende meerjarenraming. Voor de (overgehevelde) rijkstaken zijn de beschikbare budgetten in principe leidend. Structurele tekorten dienen structureel gedekt te worden. Dreigende structurele tekorten, zoals die zich nu lijken voor te doen bij de herverdeling van het gemeentefonds en het niet uitvoeren van de arbitrage-uitspraak over jeugdzorg door het Rijk, worden opgevangen door efficiënter te werken, door ombuigingen en/of door verhoging van inkomsten.

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing hanteren we kostendekkende tarieven. De onroerende zaakbelastingen (ozb), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing bepalen de lokale lastendruk voor de inwoners van de gemeente. We gaan terughoudend om met een stijging van de totale lokale lastendruk gedurende de komende periode. Voorstellen dienen voorzien te zijn van een deugdelijke dekking.

De coalitie zet concreet in op:

- degelijk financieel beleid en sluitende meerjarenraming
- zoveel mogelijk voorkomen van lastenverhoging voor burgers, nadruk op kostenbeheersing
- de door de gemeente verstrekte subsidie staat tegenover controleerbare maatschappelijke tegenprestaties

Openbare orde en veiligheid

Je veilig voelen binnen je (directe) woonomgeving is een basisbehoefte en voor iedereen van grote waarde. Een belangrijk en actueel thema van dit moment is de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Het voorkomen van het meer en meer verweven raken van onder- en bovenwereld, is een opdracht waaraan ook de gemeente Veendam moet werken. Denk daarbij aan het screenen en toetsen van vergunningen om uiteindelijk geld te kunnen witwassen (Bibob), het bewust maken van de eigen organisatie en ook inwoners op signalen van uitbuiting, digitale fraude of misbruik van kwetsbare personen.

Naast aandacht voor ondermijning is onze aandacht ook gericht op de fysieke en sociale veiligheid. Bij fysieke veiligheid gaat het over onder meer verkeersveiligheid, brandveiligheid en de risico's van gas- en zoutwinning en de bodemdaling. Maar ook aan risico's bij de nutsvoorzieningen (uitval water, gas, stroom en explosiegevaar). Bij de sociale overlast verdient de aanpak van overlast in wijken en buurten een krachtige impuls. Ontmoetings- en hangplekken van vooral jongeren in buurten zijn vanzelfsprekend, maar mogen niet leiden tot vernielingen, geluidsoverlast voor omwonenden of ander ongerief. Ook in het recreatiegebied, bij sportvoorzieningen en in het centrumgebied moet iedereen zich veilig voelen en moeten de openbare orde en de veiligheid geborgd worden. Hiervoor beschikken we zowel over technische middelen als bijvoorbeeld het cameratoezicht, als over de inzet van menskracht door politie en handhavers (BOA's) vanuit de gemeente. Zichtbare en actieve handhaving is noodzakelijk, ook in de vorm van een actieve politiepost binnen de gemeente.

De coalitie zet concreet in op:

- de totstandkoming van een nieuw Integraal Veiligheidsplan, een nieuw Integraal Handhavingsplan en een Plan van Aanpak Ondermijningsbeleid (incl. jaarlijkse uitvoeringsplannen)
- het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners en bezoekers: wat kunnen mensen zelf doen om de sociale en fysieke veiligheid te verbeteren
- toezicht en zichtbare handhaving in de openbare ruimte (waar onder Borgerswold en het LSP) met behulp van (extra) BOA's en cameratoezicht
- het verbeteren van de verkeersveiligheid
- het terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling
- het terugdringen van middelengebruik (alcohol en drugs) en daarmee gepaard gaande overlast

Mijnbouw

De ondergrond van Veendam kent vele bodemschatten zoals zout, magnesium, natrium en gas. De winning van deze grondstoffen heeft onder andere tot gevolg dat de bodem daalt. Dit kan gevolgen hebben voor woningen en bouwwerken in het wingebied. De inwoners van onze gemeente mogen niet het slachtoffer worden van schade als gevolg van bodemdaling. Daarom staat de gemeente naast haar inwoners en vertegenwoordigt voortdurend op alle manieren haar belangen. Voor zover de mijnbouw schade aan woningen en dergelijke tot gevolg heeft moet compensatie snel en via een eenvoudige procedure plaatsvinden. Bijvoorbeeld uit een fonds dat gevoed wordt door bedrijven die betrokken zijn bij de mijnbouw. In het gebied waar de bodemdaling het sterkst is zal, samen met de inwoners, provincie, stakeholders en het ministerie van Economische Zaken (vergunningverlener) een gebiedsproces worden opgestart om na te denken over de gevolgen van deze bodemdaling.

Ook de waterstof(opslag) en transport vanaf Veendam richting heel Nederland verdient de komende jaren qua veiligheid bijzondere aandacht omdat Veendam (samen met EZK, Gasunie, Provincie, Waterschap en gemeente Pekela) actief zal participeren in ontwikkelingen op dit terrein.

De coalitie zet concreet in op:

- actief onder de aandacht brengen van het gemeentelijk meldpunt mijnbouwschade
- een gebiedsproces opstarten voor het gebied waar de bodemdaling het grootst is
- actieve en uitgebreidere monitoring van de bodemdaling en het grondwaterpeil in samenwerking met het Waterschap
- actieve belangenbehartiging gedupeerden en de totstandkoming van een gemeenschappelijk schadefonds
- bijzondere zorg voor veiligheidsaspecten die samenhangen met nieuwe initiatieven die zijn gericht op de opslag en het transport van waterstof

Bijlage 1

Portefeuilleverdeling B&W gemeente Veendam 2022-2026 (voorstel)

Burgemeester B. Link

- Bestuurlijke coördinatie en bestuurlijke organisatie en Bestuurscultuur
- Algemeen bestuurlijke en juridische aangelegenheden en Inkoop
- Openbare Orde, Veiligheid en (integrale) Handhaving
- Externe betrekkingen, voorlichting en communicatie
- Intergemeentelijke en grensoverschrijdende aangelegenheden/regionale samenwerking
- Dienstverlening
- Interne organisatie en ICT
- Coördinatie Mijnbouw
- Projectportefeuille bestuurscultuur

Wethouder H.J. Schmaal (1e loco)

- Financiën
- Economische Zaken, vastgoed en grondbedrijf
- Toerisme en recreatie
- Ruimtelijke Ordening en ruimtelijke ontwikkeling
- Wonen
- Sport
- Projectportefeuilles: Centrumplan, afronding realisatie Leer- en Sportpark, Invoering Omgevingswet, ICT-projecten en Regionaal Woon- en leefbaarheidsplan (voor het deel wonen)

Wethouder A. Grimbergen (2e loco)

- WMO, welzijnsbeleid
- Jeugdzorg en CJG
- Beschermd wonen
- Volksgezondheidsbeleid (w.o. GGD)
- Regie in het sociaal domein en daarin verbonden partijen
- Armoedebestrijding
- Burgerparticipatie, gebieds- en Wijkgericht werken
- Projectportefeuille Regionaal Woon- en leefbaarheidsplan (voor het deel leefbaarheid)

Wethouder B. Wierenga (3e loco)

- Verkeer en Vervoer
- Beheer openbare ruimte
- Groenbeleid, beheer water
- Afvalbeleid
- Duurzaamheid
- Milieu
- Natuur
- Projectportefeuille Energietransitie

Wethouder A. Kleve (4e loco)

- Participatie- en werkgelegenheidsbeleid (breed)
- Schuldhulpverlening
- Onderwijs en vroeg-educatie
- Bestrijding laaggeletterdheid
- Inburgering statushouders/nieuwkomers
- Cultuur (onderwijs)
- Monumentenbeleid, behoud cultureel erfgoed
- Accommodatiebeleid

Het college van B&W bestuurt de gemeente vanuit een integrale benadering van thema's. Onderwerpen waarbij dat uitgangspunt bijzondere aandacht moet krijgen zijn: de portefeuilles 'accommodatiebeleid, onderhoud en vastgoed', de portefeuilles 'jeugdzorg en onderwijs' en de onderdelen binnen de projectportefeuille Regionaal Woon- en leefbaarheidsplan (wonen en/of leefbaarheid).

